

ДОБРУДЖА

Органъ на Съюза на просветно-благотворителните дружества „ДОБРУДЖА“ въ България

Редакторъ Вл. Поповъ

Адресъ
в-къ „Добруджа“
ул. Витошка, Коопер
Домъ № 3, III етажъ
стая № 33.

Годишенъ абонаментъ:
За членове 60 лв.
За нечленове 100 лв.

Обявления
по спорушение
Брой 2 лв.

Предизвиканъ отговоръ

Вестникът „Винторулъ“ отъ 9. I. и „Ендепандансъ Руменъ“ отъ 3. I. се нахвърлят остро срещу резолюцията, гласувана отъ председателствания отъ мене народенъ митингъ въ Провадия на 10. XII. 1927 година. Първиятъ не само отрича звѣрствата, извършени отъ цинцаритѣ колонисти надъ нашитѣ сънародници, но и нарича резолюцията ни опитъ за мистификация. „Ендепандансъ Руменъ“ също отрича всѣкакви жестокости, извършени спрямо българскитѣ малцинства въ Добруджа. Вестникътъ намира, че резолюцията на Провадийския митингъ е въ противоречие съ официалната политика на Българското правителство спрямо Ромъния, тъй като La Bulgarie заявявалъ, че ималъ въра въ оезпристрастието и коректността на Ромънската мисия, натоварена да извърши анкета въ Добруджа. Факта, че „Ендепандансъ Руменъ“ се позовава на довърнето, изказано отъ La Bulgarie относно анкетата, предприета отъ самата официална власт; факта, че ромънското правителство се вижда принудено да назначава комисии, които да правятъ „анкета“, показва, че прискрѣбнитѣ жестокости, които ние визираме въ резолюцията си, сж станали. Иначе, нѣмаше защо да се назначава тази официална ромънска анкета.

„Ендепандансъ Руменъ“ ни обвинява въ насаждане умраза между двата народа. Отблъскавъ съ възмущение това обвинение. Азъ държа за едно искрено и честно разбирателство съ севернитѣ ни съседи. Но такова разбирателство е невъзможно дотогава, докато ромънското правителство създава специални закони за формалното ограбване земята отъ българското население; специални закони за секвестриране имотитѣ на българскитѣ поданици; специални закони, които целятъ избиране и пропъждане на българското население въ Добруджа и колонизирането на цинцари. Най-последенъ режимътъ, който прави възможни звѣрскитѣ изстѣпления отъ страна на Ромънскитѣ колонисти, е блестящо доказателство за политиката, която официалната и неофициална Ромъния следва спрямо българскитѣ мал-

цинства въ Добруджа. Ние твърдимъ, че колонизирането Добруджа съ цинцари при наличността на грамадни мушини и други свободни земи, е само една съ нищо неоправдана провокация спрямо насъ. Не ще ли се съгласятъ ромънскитѣ ръководни кръгове съ насъ, че единъ тампонъ отъ 20—30—50 хиляди цинцари на нашата граница не ще направи територията имъ по-запазена въ случай на неприятелски конфликтъ. Българската душа е широка. Българинътъ лесно забравя. Той може да бжде същински приятел и неговото приятелство е сто пѣти по-ценно отъ всѣкакви бариири и цинцарски тампони.

Винторулъ и Ендепандансъ Руменъ отричатъ жестокоститѣ, извършени въ Добруджа надъ нашитѣ еднородци. Винторулъ отива по-далеч — той прехвърля отговорността върху мними български комитетажи. За насъ на истината, азъ предлагамъ на редакциитѣ на Винторулъ и Ендепандансъ Руменъ международна журналистическа анкета отъ петъ души, произхождащи отъ неутралнитѣ страни: Швейцария или отъ Скандинавскитѣ държави. Двете страни ще си посочатъ по двама журналисти, а четирмата ще си избератъ пети за председателъ. Анкетата ще има за задача да провери на самото място въ селата Кочина, Сребърна, Казимиръ, Бабукъ, Падурене, Шабла, гр. Каварна, Добричъ и ония мѣста, които допълнително ще й посочимъ всичкитѣ звѣрства, които ние твърдимъ да сж извършени отъ цинцаритѣ, както и мълчеливото съгласие и бездействие на ромънскитѣ чиновници. Половината отъ разносикитѣ по анкетата ще бждатъ платени отъ двете редакции, а останалата половина ще платя азъ, като се депозиратъ предварително въ банка, която ще изберемъ по взаимно съгласие. Редакциитѣ на Винторулъ и Ендепандансъ Руменъ се задължаватъ да публикуватъ резултатитѣ отъ анкетата.

Хр. Родевъ

адвокатъ, председателъ на Народния Митингъ, държанъ въ Провадия на 10. XII. 1927 година.

Провадия, 20. I. 1928 г.

Пакъ България виновна

Вестникът „Винторулъ“ и „Ендепандансъ Руменъ“, и двата правителствени вестници, по поводъ изпратената имъ резолюция — протестъ отъ провадийци за станалитѣ погроми въ Добруджа надъ мирното българско население, намиратъ, че този протестъ е съ назначение да провокира двата народа — българския и ромънския.

Ние отговаряме съ възмущение на тази провокационна мисль на двата официоза.

Провадийци и цѣлата емиграция не вини ромънския народъ за станалитѣ погроми, а официалнитѣ власти, които сж вдѣхновителитѣ на тѣзи погроми.

Ние твърдимъ, че виновницитѣ за станалитѣ погроми не само надъ българитѣ, но и надъ унгарцитѣ, нѣмцитѣ и еврейтѣ, сж официалнитѣ власти на Ромъния, защото за това имаме положителни и неоспорими факти.

Както „Винторулъ“ и „Ендепандансъ Руменъ“, да се мжчатъ, да скриватъ истината и съ това да успокоятъ и заблудятъ общественото мнение у насъ и на западъ, не ще да могатъ.

Американската мисия на черквитѣ за покровителство на малцинствата съ своя рапортъ, изпратенъ до самото ромънско правителство, недвусмислено установява и доказва това. Разбира се, сжцитѣ вестници, както и Универсултъ и Адвѣрултъ намиратъ, че и това е една провокация.

Ако е въпросъ за провокация и влошаване на добритѣ отношения на двата народа, ние и цѣлитѣ сѣтъ намира въ Ромъния и Ромънската преса такива.

Могатъ ли „Винторулъ“ и „Ендепандансъ Руменъ“ да ни кажатъ, одобряватъ ли статията на г-нъ Бацария, написана въ в. Диминяца, бр. 7521 отъ 9 ноември 1927 год.

НОЩЬ

Нощъ безкрайна, беззвездна, надвесена,
сти неволята, заспаля враговетъ.
Съ твойта тъмнина, съдбата ни прилетена:
си отпуща върхъ насъ крилетъ.

Поеми въвъ нея кжщитѣ ни,
съ хляба ни преди зори изваденъ,
съ гостенина — пѣтника на прага ни,
стигнало късно уморенъ и гладенъ.

Съ кандилото — непрегортлото,
дето цѣла нощъ не гасне,
за да спятъ подъ стрѣхата на кжщитѣ
сѣсѣ срдца спокойни и ясни.

За да се налива въ тебе зърното,
жестокъ денъ доде настана —
Поема я върхъ ни цѣлата,
тихо изкласила въвъ мълчане.

За да попиешъ въвъ недрата си
нашата въра спокойна и вѣчна —
нощъ беззвездна, безкрайна, надвесена,
топла и срдечна.

Дора Габе

съ която този голѣмъ публицистъ и ромънски общественикъ открито подканва куцовласитѣ на кървава разправия съ българитѣ. Не е ли той, който вмѣсто да порицае по-сѣлката на този елементъ, и по-сѣсенъ отговоритѣ, изпраща, сѣмъчи да доказва, че цинцарскитѣ елементъ е най-храбритѣ, и че българитѣ изъ Македония знаятъ, че при стѣлкну вѣния не куцовласитѣ сж бивали победенитѣ, а българитѣ. Съ други думи, той подхранва умишлено бабантика на куцовласитѣ за смѣтка на българитѣ, които сж дали доказателство на властитѣ, че тѣ сж добри граждани и желаятъ да живѣятъ въ миръ, само да има, кой ди имъ гарантира живота и имота.

Ние не върваме да има въ сѣята по измжчено, по-оноправдано малцинство отъ българското.

Ромънската официална политика недвусмислено доказва, че тя има всичкия интересъ съ всички срдства да пропъди това малцинство изъ Добруджа, за да може единъ денъ, следъ като се вътрешно консолидира, да тури въ изпълнение своята империалистическа политика и то по пѣтя на най-слабото и съпротивление — българската държава.

За да се види героичността на ромънската политика, ние можемъ да посочимъ последната игра, която изигра чрезъ своитѣ представители въ София. Следъ като видѣ, че върху официална Ромъния се нахвърлиха всички малцинства живущи у нея, следъ като почувствува своята вина въ последнитѣ изстѣпления станали въ Добруджа, Орадия маре и другаде, следъ като осезателно почувствуваха, че О. Н. и западното общ. мнение я критикува, тя съумѣ майсторски да направи нужнитѣ диверсии. За лице даде подъ сждъ нѣколко студенти и съ това да покаже на Унгария и на Еврейството въ цѣлия сѣвъ, че тя е взела нуждитѣ мѣрки за наказване на виновницитѣ, т. е. да докаже предъ сѣята, че тя не е солидарна съ проф. Куза и съ студентскитѣ разбирания. А колкото се отнася до България тя се помжчи да заблуди западното общ. мнение съ вдигане на секвестра. Това ловко предложение на г-нъ Титулеску се използва отъ агенция „Радоръ“ която прѣсна по цѣлия сѣвъ, че Ромъния иска сближения съ България и че тя нѣма нищо противъ българитѣ въ Ромъ-

ния. Нашитѣ вестници като „Слово“ се заловиха за тази вѣдница и излъзоха съ хвалебни пѣсни за Ромъния като казаха даже, че Ромъния поднасяла „коледенъ даръ“ на България.

Обаче, когато поднесохъ даръ на България, оказа се, че не е коледенъ даръ — по обичая, а едно априлско залъгване.

Тѣй хитритѣ ромъни умѣятъ да бранятъ своитѣ интереси, и тѣй глупавитѣ българци имъ наливатъ вода въ тѣхната воденица.

Анкета? О! вие проводници, вие се лжете. Ромъния и нейнитѣ вестници нѣма да се уловятъ на нашата вѣдница. Тѣ сж хитри и знаятъ, че ако се съгласятъ на анкета, ще блѣсне истината и тѣ ще бждатъ бититѣ.

Трифонъ Трифоновъ

Изложение на комисията по настаняване на бѣжанцитѣ

Предъ делегатитѣ на IX конгресъ на „българското инженерно-архитектно д-во“ главния директоръ по настаняване бѣжанцитѣ г. Ст. Сарафовъ е направилъ едно изложение, отъ което въ главни черти предаваме следното.

Независимо отъ многото бѣжанци, които живѣятъ въ градоветѣ, въ България има и бѣжанци прѣснати и по селата и отговарящи за селско-стопанското настаняване 45,000 семейства или около 200,000 лица. Отъ тия бѣжанци, досега сж подали декларации, че ставатъ български подданици, около 35,000 семейства и сж добили правото да се ползватъ отъ заема за тѣхното селско-стопанско настаняване.

Тия 35,000 семейства се разпредѣлятъ по тѣхния произходъ, както следва:

а) Отъ Мала Азия 1,458 семейства; б) Отъ Източна Тракия 12,971 сем.; в) Отъ Западна Тракия 6,988 сем.; г) Отъ Македония подъ гръцка власт 9,110 сем.; д) Отъ Македония подъ югославянска власт 716 сем.; е) Отъ западнитѣ покрайнини подъ югосл. власт 1,374 сем.; ж) Отъ Добруджа подъ ромънска власт 2,833 сем. Всичко 335,496 семейства или разпредѣлени по държави:

а) Отъ Турция 14,429 семейства; б) Отъ Гърция 16,098 сем.; в)

Отъ Югославия 2,080 сем.; г) отъ Румъния 2,633 сем.

Всички тия 35,496 семейства сж пръснати изъ цѣла България въ 1519 села.

За селско-стопанското настаняване на бѣжанците българската държава е поставила въ разположение на дирекцията 1,700,000 декара земя, между които 150,000 декара блатата, подлежащи на подсушване чрезъ сръдствата отъ бѣжански заемъ и 300,000 дек. гори.

Отъ извършената презъ тая година работа се установи, че 30 на сто отъ тия земи не могатъ да се използватъ по спорностъ, по негодностъ, не оказали се на лице и пр. Значи за използване оставатъ око- 1,100,000 декара.

До края на 1927 година сж измѣрени и пригодени за раздаване на бѣжанците отъ тия земи 780,000 декара.

Върху 450,000 декара отъ тия земи сж настанени вече 14,000 сем. и до края на м. мартъ, тая година, ще се настанятъ още около 5,000 семейства, тъй шото на бѣжанските семейства, които ще могатъ да засѣятъ семе отъ тазгодишни култури, ще се възкачи на 19,000 сем. срещу 35,000 семейства.

Настаняването на останалитѣ семейства ще се привърши, съ мал-

ки изключения, свързани съ исушването на блатата и изкореняването на горитѣ още презъ тая година.

Следъ раздаването земитѣ на бѣжанцитѣ е следвало и снабдяването имъ съ кѣщи, добитѣкъ, семена и земеделски инвентаръ. Досега сж исказали желание за постройка на жилища 3,800 семейства; построени сж вече 350 кѣщи, 1500 сж въ строежъ, а останалитѣ 1,800 ще се обвоятъ на търгъ презъ м. февруарий.

Тая година ще започне най-усиленъ строежъ на кѣшитѣ, който не можеше да се започне преди да се снабдятъ бѣжанцитѣ съ земя.

Раздадени сж 5000 плуга, 1000 брани, 7,500 глави добитѣкъ, 3,000,000 кгр. семена и се правятъ 6,000 коли, които ще се раздадатъ най-късно до м. априлъ т. г.

Отъ заема сж изразходвани вече 160,000,000 и ангажирани по сключени договори 430 мил. лева.

Споредъ предвижданията на Главната дирекция, важнитѣ работи по настаняване на бѣжанцитѣ ще се свършатъ къмъ края на 1929 година, като ще се довърши исушването на блатата, изкореняването на горитѣ, постройката на започнатитѣ 100 километра ж. п. линия и още толкова километра пѣтища.

Ромънскиятъ печатъ

Ромъния и Балканитѣ

Ендепандансъ румънъ (13.)! Говорейки на уводно мѣсто за изявленията на г. Микаликопулосъ въ „Танъ“ относно сключаването на единъ договоръ за приятелство между Гърция и Югославия, които да замени, тъй много желаното Балканско Локарно; за посещение на п. Микаликопулосъ въ Римъ и за заявленията на г. Маринковичъ въ Скупщината, че Югославия нѣма причина да се безпокои отъ тая визита, защото Гърция търсѣла сжщото, което желала и Сърбия именно установяване на добри отношения съ България — вестникътъ пише: Не трѣбва ли да се смѣта тая фраза като едно заплашаваше предупреждение? България води въ тоя моментъ една двусмислена политика тя не съ твърдѣ благосклонни чувства къмъ Гърция, но нейнитѣ по ранни разположения за едно сближение съ Гърция, желано отъ Италия отколкото съ Югославия. Като изтъква по нататѣкъ, че разбирателството между Италия и Гърция се затруднява отъ въпроса за Додеканеза, а между Гърция и Сърбия — отъ въпроса за югославянски излазъ въ Солунъ, въ статията се казва, че проектирания фактъ е възможенъ само следъ уреждането на тия спорни въпроси. Уредятъ ли се тѣ, къмъ тъй създаденото споразумение ще се присѣдини, Турция, която има ограничени интереси на Балканския Полуостровъ, а колкото за България, за нея ще бжде невъзможно да не се присѣдини къмъ това споразумение, което ще групира две значителни балкански сили. Колкото се отнася до Румъния — казва се въ статията — тя ще се присѣдини на драго сърдце къмъ подобно споразумение, то-козъ повече, че това споразумение ще бжде и не може да не бжде, едно продължение на Малкото Съглашение. Ето защо трѣбва да се надѣваме, че никаква извънбалканска или българска акция или интрига не ще усети гръцко-югославянскитѣ преговори. Пресѣдиняването на Румъния къмъ едно гръцко-югославянско споразумение, което ние смѣтаме близко, поставя не забавно въпроса за който ние по-горе намерихме: Малкото Съглашение. Касае се да се знае въ сжщностъ, дали е за предпочитане шото две отъ тритѣ държави да образуватъ, една държава, която не участвува единъ другъ блокъ предназначенъ изключително за Балканитѣ — нѣщо, което ще увеличи твърде много, и безполезно, европейскитѣ политически констелации; или пъкъ дали не ще е по-добрѣ да се разшири кръга на първоначалната отбранителна дейностъ на Малкото Съглашение, а именно защитата на мира въ Сръдна Европа шо начинъ тя да сключи и мира на Балканитѣ и за това да приеме въ състава си и Гърция, а евентуално — България и Турция. Тоя въпросъ обаче, ще се изложи

въ деня, когато проектираното споразумение между Гърция и Сърбия бжде сключено и къмъ него ще трѣбва да се присѣдини и Румъния.

Добруджа Жуна (Кюстенджа, 14.) пише: Между новитѣ префекти въ Добруджа, безспорно г. Ионъ Фъркъшяну, префектъ на окръгъ Дуросторъ, е най-новия. Родомъ отъ окръгъ Вълчая, той е билъ депутатъ на нѣколко пѣти и иде въ нашия окръгъ съ богатия опитъ на политически спитъ посветенъ на общитѣ интереси. Още въ първия контактъ съ добруджанцитѣ той доказва, че знае какво иска и че има възможността да осществи желанията си. Можемъ въ се надѣваме, че ще намеримъ да негово лице очакващия човекъ за доброто и спокойствието на жителитѣ отъ цѣлия окръгъ.

Списанието Граюль Румънескъ (Букурещъ, декемврий 1927 г.) пра- ви коментари на отговора на българското правителство до О. Н. по случай оплакването на студентитѣ видинци при букурешкия университетъ, членове на дружеството „Дачия-Аурелияна“. На първо мѣсто се описватъ статистическитѣ данни, дадени отъ българското правителство и се твърди, че броя на румънцитѣ въ България не е 57313, а много по-голямъ и това се подкрепя съ данни отъ преброяванията въ 1880, 1887 и 1882 г. Оспорва се това твърдение, че малцинства въ България, безъ разлика, сж се радвали винаги на широки права. „Ние сме публикували често — казва се въ статията — извлечения отъ българскитѣ вестници, отъ които се вижда, че всѣко искане за румънски училища е било смѣтано за представителство, а всѣка румънска книга или списание сж били конфискувани. Членове на патристически дружества, субвенционирани и добре гледани отъ българското правителство, тероризиратъ интелегентнитѣ румъни отъ Видинско. Изреждатъ се и други предсказания. Относно твърдението, че никакво искане за откриване на румънски училища въ Видинския окръгъ не било достатъчно до българското правителство, се казва, че искания отъ тоя родъ сж правени много пѣти. Последното заявление е било по времето на последнитѣ законодателни избори, подписано е било отъ първенцитѣ на всички румънски села. Но е било конфискувано отъ българскитѣ власти.

Сжщо списанието Граюль Румънескъ (Букурещъ, декемврий 1927 г.) съобщава, че по поводъ инцидентитѣ въ Кочина, Казимиръ и студентския конгресъ въ Орадея-Маре е гласувалъ единодушно следната резолюция: Румънското студентство, събрано на общъ конгресъ въ Орадея-Маре на 4, 5 и 6 декемврий 1927 г. осведомено за тежкото положение, въ което се намиратъ нашитѣ братя отъ български

с. Бръшленъ, Русенско, 25. I. 1928 г. До г-на редактора на в. „Добруджа“ — ст. София.

Г-нъ редакторе,

Почти цѣла година измина отъ какъ не Ви съмъ се обадилъ и не съмъ пращалъ материалъ за любимия ми в. „Добруджа“. Причинитѣ за това ми мълчане сж маловажни и днесъ нарушавамъ. Любовта ми къмъ родината надѣлява и ми шепне да заработя. Моля, дайте гласностъ на настоящитѣ ми редове.

Дългътъ на добрудж. интелегенция.

Политическитѣ събития презъ 1913 и 1919 г. ни изтръгнаха отъ прегръдкитѣ на майка — родина, пропѣдиха ни въ чужди краища. Хората на тѣзи чужди краища ни прибраха, защото въ жититѣ имъ тече братска кръвъ, дадоха ни подслонъ, дадоха ни и хлѣбъ. Не ни отнеха правото да мислимъ за родината, да мечтаемъ за нея и да работимъ за завръщането ни въ роднитѣ си огнища. Тукъ ни съчувствуватъ, не ни прѣчатъ да изказваме публично, — чрезъ печата и събрания нашитѣ копнежи. Добруджанската интелегенция, тѣзи възпитани чедра на заробената ни родина, пръснати като пилци отъ хищна ивица, изъ четиритѣ краища на майка България, трѣбва да се прибератъ подъ крилата на добруджанската организация, ръководена отъ изпълн. Комитетъ при Висшия Добр. Съюзенъ съветъ, да стоятъ тамъ, да възмжжяватъ и да се каляватъ въ борбата противъ хищника. Да застанатъ въ първитѣ редове на борцитѣ и да подведатъ смѣла борба съ перо и слово, да

докажатъ предъ свѣта че Добруджа е била люлката на българщината, е и ще бжде на вѣчни времена такъва.

Осждително е, интелегенцията да стои вънъ отъ редоветѣ на Добрудж. организация и да си гледа спокойствието. Времето налага да се наруши това спокойствие и да се отдѣли една частъ за работа за заробената ни родина. Само интелегентний умъ въ днешнитѣ времена може да изнесе на бѣлъ свѣтъ ужаснитѣ мжки на които сж подложени и подлагаъ заробенитѣ ни братя въ Добруджа, Тракия, Македония и другаде. Каква ще бжде ползата отъ свѣтлината на свещъта нощемъ, ако е подъ крината? Интелегентния умъ най-вече въ днешнитѣ времена трѣбва да се прояви, трѣбва да застане на чело на борбата и да се стреми да осуети стремежа на хищника да асимилира жертвата си. Повелителенъ дългъ се налага шото интелегентнитѣ синове на заробената ни родина, пръснати изъ краищата на майка България, въ села и градове да застанатъ на чело въ Добрудж. дружества, поематъ ръководството имъ и ги насочатъ къмъ желания край.

Прочее всички на работа, всѣки трѣбва да вземе участие въ дѣлото, ръководено отъ Висшия съюзенъ Комитетъ: богати съ паритѣ, сиромашъ съ труда, момитѣ съ иглата, а ученици съ ума.

Далечъ е отъ мене мисълта да обиждамъ; дългъ ми е, като старъ, да отправя горнитѣ редове къмъ добр. интелегенция, да се стрестне последната отъ събитията, които преживѣва и подъ които пѣшка родна Добруджа.

Съ искренъ поздравъ

К. Симеоновъ

Фейлетонъ

Нѣщо като фактъ!...

То негово преминаваше всѣка прилика. Задираше я токозъ ачикъ, както се казва, че и децата забѣлзваха.

За чешмата ли тръгнѣше тя, той ще изкочи като изъ подъ земята, ще я прсѣщне и ще си издърпа единия мустакъ, на и около си ще присвне, гледайки я въ лицето като мартенски котаракъ.

Но и тя умѣше какъ да го изгледа. Като му хвърляше погледъ отъ букурешката шапка до остригъ обувки — той цѣлъ изтръгваше и бързаше да си отиде. А тя казваше подире му:

— А бе цинцарско мекеро! Я си гледай работата, зеръ ще те хване клетката...

Ама пъкъ си я биваше нашата Гинка! Хубавица бѣше на селото! Мжката на всички ергени бѣше тя! Аслагъ дете останала още ергени въ селото, за нея се задържа-

ха! Тя ги държеше въ кърпа вързани дете се дума. Стройна, яка, въ крѣста прицѣкната, изпѣчена въ гърдитѣ като кавалерийски вахмистръ! Пъкъ ржцетъ й! Да залепи на нѣкоя една плѣсница, кажи му „вѣчна ти память“ и се прекръсти! Много пѣти нейнитѣ другарки й казваха:

— Хайде, мари Гино, да обадимъ на Дима и Петка да го понагласятъ този цинцарски пукъ! Какво имъ струва? Ше го дръпнатъ задъ нѣкой плетъ, ще му поускубятъ малко перушината и ще го пуснатъ по правия мукъ! Не е кой знае ква голяма работа, я! Че то на какво прилика? Посредъ бѣлъ денъ да те закача и маскари! За ква те смѣта той тебе? За нѣкоя отъ тѣхнитѣ ли утрепки? Ама да-ха!

— Вие луди ли сте, ма? Мингъръ Димо и Петко на такава гадина ще излѣзатъ

насрѣща? Толкозъ ли сж паднали долу? Я ме вижте хубаво! Тия ржце, дете си ги имамъ отъ баща си и майка си, белки не могатъ да свършатъ нѣкаква работа? Какъ ви се струватъ тия юмруци, а?

— Бива си ги, Гино!

И ето, стана тя каквато стана.

Единъ денъ Гинка, нагласена като за празникъ, излѣзе да отиде у другаркитѣ си. Тамъ да завие край училището, ето ти го насрѣща секретаръ-бирника, сжщиятъ хубосникъ, за когото ни е думата — закълчилъ се като въ салонъ, бавно и чевръсто се приближи къмъ Гинка. Гинка се закова на едно мѣсто и му даде възможностъ да се приближи до нея. А той грациозно сне шапката си и нѣщо изборбори съ свѣтнали отъ похотливо щастие очи.

Но тъкмо когато се прихвана за мустака и присви одного си око, Гинка бърже запрети дѣсия си ржкавъ и му извърта такава една плѣсница, че кучетата презъ десетъ кѣщи се разляха.

До като влюбения цинцарски котаракъ се търкаляше въ калѣта, Гинка си отмина съ горда осанка.

Въ една отъ градскитѣ клиники отъ три дни лѣкаритѣ се мжчеха да оправятъ измѣстеното чене на секретаръ-бирника. Но нищо не помагаше. Ченето бѣше съвсемъ излѣзло отъ мѣстото си и никакви медицински науки не можеха да бждатъ полезни.

Изписаха секретаръ-бирника отъ клиниката безъ подобрение. Той премина голѣмата рѣка за винаги и се скри въ едно забутано село, дѣто и сега му викатъ „Ионель съ кривитѣ уста“.

А лѣкаритѣ и до сега недоумяватъ, какъ може да се изкриви тъй лошо една челюсть само отъ едно падане поради подхлъзване...

Въ селото на Гинка и до сега нѣма секретаръ-бирникъ...

Нихилъ.

Тимокът, преследвани от българските власти с цел да ги принудят да се откажат, да искат естественото си право да учат на матерния си език, протестира енергично против тоя начин на постъпване, недопустим в днешно време. Моли почитателно международното общество в Женева да направи постъпки бързо и енергично пред българското правителство за да даде ромънски училища на тамошните ромъни, по този начин едно недоразумение, което оказва пагубни влияния на добрите отношения между Ромъния и България. Що се отнася до поведението на българската студентска младеж, която се е отдала на улични манифестации враждебни за Ромъния, обща й колегиално вниманието, че не е деспотизъм за тях като просветни хора, да се солидаризират с акцията за едно незначително малцинство от професионални агитатори, които за да експлоатират българските правителства, си служат с така наречените страдания на българите от Четирижълника.

Б. Н. Тази диверсия, която правят горните два вестника, има за цел да заблуди западното обществено мнение, възмутено от зверствата и изстъпленията и всекидневния терор над мирното добруджанско българско население. По този наивен ли да не кажем друга начин могат да се заличат такива ужаси, които носят имена Кочина, Казимир и пр. и пр.?

Един чуден случай в с. Юперь, Балбунарско

Всѣкому е известно народната традиция, обичай, срещу колада да се коледува, като се пѣят коледни пѣсни. Смиѣла, значението на последните, струва ми се, не е нужно да се обясняват, защото всѣки българин ги знае, но все пак не мога да замѣлча значението им за нас бѣжанците — добруджанци. Кому не е известно, колко весело, колко тържествено се посрѣщаше коледата? Кой не си спомня нетърпеливостта, с която ние, възрастните сега добруджанци, като деца сме очаквали първите коледари и никому не минаваше през ум за сън, чак да разсъмване...

И можем ли нѣкога ние забравя това любим от всѣки обичай, който, изникнал в нашия заробен днес край, става отсетне общонароден? Не! Никога, никога, защото той ни спомня за нашата бащиния, за народността ни. Но мен не ми е думата за това. Друг е случая, който искам да опиша.

Както всѣка година, така и тая, в селото Юперь живущите добруджанци, заедно с участието на 2—3 ма мѣстни хора, образуваха хор за коледуване.

Подготвени бѣха много хубави коледни пѣсни, под водството на учителя от с. Черешово г-н Милитаровъ. През време на подготовката на хора, съобщиха на общинската власт като се уговори, че половината от събраната сума ще бѣде за селски нужди (читалище, бедни учители и пр.) а другата — в полза на мѣстното д-во „Добруджа“. Така уговорено, продължиха спѣванитѣ до вечерта на коледуването. Но ето, тѣмко когато ще трѣгва хорът, въ чудно красиви добруджански носии, г-н кмета на селото Юперь съобщава, че забранява коледуването от рано вечерта, а това може да почне от 5 ч. сутринта. Това отгѣняване на взетото първо решение очуди всѣки ни, но ето, че сѣмния кметъ разрешава на други групи да коледуват и разбира се, с никаква благодарителна или благородна цел, а за гуляй.

Да оставим на страна умразата на тоя г-н кметъ към бѣжанците, но питаме сѣмния, кое го е накарало да отгѣни първоначалното уговорено решение и то тѣмко в последния момент преди трѣгането? Знае ли той, що е това традиция, народен обичай, що е национално съзнание, обич безпредѣлна към родното?

Или той, г-н кмета, смѣта нас, добруджанците за бѣжанци от Китай и Африка, които целят денационализирането на българите в селото?

Нѣмаме думи, с които да окажемъ деянието му и ето защо, ние казваме това е една колкото смѣшна, толкова и чудовищна постъпка на въпросния кметъ на село Юперь.

Оставяме самъ той да тегли заключение от постъпката си и се опомни като българинъ.

Добруджанецъ.

Добруджанския дамски комитетъ в София ще даде традиционната си вечеринка на 22. II. т. г. в Военния клубъ. Умоляват се всѣки добруджанци и добруджанки да подарят за томбалата, която ще се разиграе сжщата вечер по нѣкой предметъ.

Предметитѣ да се изпращат на г-жа Коцева, ул. „Бачо Киро“ № 27.

Четете в Добруджа

Пълния текст на ромънския законъ за амнистията

В Монитерулъ официалъ (Държавен вестникъ) отъ 7 януарий 1928 година е публикуванъ следния законъ за амнистия, гласуванъ и одобренъ отъ ромънските законодателни тѣла — камарата и сената.

Чл. 1. Амнистията се по силата на настоящия законъ следните дѣяния, извършени отъ всѣки ония, които сж били под оръжие или сж изпълнявали нѣкоя служба въ войската през време на сѣловната война — дѣяния извършени през периода отъ 14 августъ 1916 год. до 1 януари, старъ стилъ, 1927 година, а именно:

а) Бѣгство (дезертиране) при неприятеля, дѣяние наказуемо съгласно чл. 232 отъ военно-наказателния законъ, обаче, само по отношение на останалитѣ въ евакуиранитѣ отъ ромънската войска области и временно завзети отъ неприятеля, изключая ония които бидейки отъ тая категория сж минали и сж се установили въ бившитѣ неприятелски държави, до сключаването на общия миръ;

в) Неотзоваване на мобилизацията отъ 14 августъ 1916 год. нарушение амнистирано съ височайши указъ № 1547/1920 г. потвърдено съ закона промулгирани под № 3375/1921. но неприложимъ къмъ ония които нѣмаха уредено военното си положение вследствие оставането имъ въ временно завзетата отъ неприятеля територия, съгласно чл. 5 отъ височайши указъ № 1537/1920, дѣяния предвидени въ чл. 224 отъ В. Н. законъ.

Чл. 2. Така сжщо се амнистиратъ по силата на настоящия законъ и следните нарушения извършени преди 28 юлий 1914 год. старъ стилъ, а именно:

а) дезертиране въ странство, въ мирно или военное време (чл. 229, 230 и 231 отъ Военно-наказателния законъ);

в) Дезертиране въ вътрешността на държавата, въ мирно или военное време;

с) Отклоняване отъ наборната комисия или отъ мобилизацията.

За да се ползуватъ отъ амнистията предвидена въ буква а, в, с. отъ чл. 2, тия които се намиратъ въ това положение, сж длѣжни въ срокъ една година отъ издаването на настоящия законъ, да се явятъ предъ съответнитѣ корпуси или служби.

Чл. 3. Амнистията се освенъ това и нарушенията относно подготовката на извършената мобилизация до 1 юлий 1917 год. дѣяния предвидени и наказуеми съгласно чл. 224-а отъ В. Н. законъ.

Чл. 4. Амнистията се още и дѣяния за нанесена обид извършени до 1 декемврий 1927 год. а тѣ сжщо клеветата и обидата извършена чрезъ печата, все до сжщата дата.

Чл. 5. Нарушителитѣ амнистирани съгласно постановленията на чл. 1 букви а и в отъ настоящия законъ, не ще могатъ да се ползуватъ отъ облагитѣ на аграрния законъ.

Чл. 6. Съ настоящия законъ не се прави никакво отклонение отъ постановленията на чл. 1, буква а, в, с, д, и е отъ закона за уреждане положението на офицеритѣ т. е. лишениитѣ отъ своя чинъ, вследствие осуждането имъ, не могатъ да го придобиятъ отново чрезъ настоящата амнистия.

Чл. 7. Сжщо не се прилага законъ и по отношение направенитѣ къмъ хазната сѣдебни и дѣловодни разписки, нито пъкъ я задѣлжава да възвърне събранитѣ глоби, въз основа на влѣзли въ закона сила присѣди за нарушение амнистирани отъ настоящия законъ.

Изъ черното тегло на бѣжанците

Много често ние сме печатали факти за средновековнитѣ прийоми на ромънската власт. Не веднѣжъ сме бивали принудени да изнасяме изобличителни документи и за шайкаджийския манталитетъ на цинцаритѣ и отленцитѣ.

Днесъ властта е безсилна предъ тѣхнитѣ издевателства, които даже често менажира.

Фактъ е, напримеръ, че въпрѣки установенитѣ и отъ официалната ромънска анкета золуми на „Ак. Ромънския“, нейнитѣ членове продължаватъ безнаказано да вилнятъ, не смущавани отъ никого. Виножитѣ за дивашкитѣ зверства въ Добричъ и Силистра не сж наказани. А много отъ тѣхъ се знаятъ.

Ние изнесохме, че нападателитѣ на Добричката печатница сж каманари отъ Газибоев край Добричъ. И съ пълно право искаме интервенцията на ОН и българското правителство.

Днесъ ние сме принудени да подчертаемъ досегашната си позиция съ нескривано огорчение и скръбъ, давайки мѣсто на следнитѣ нови цинцарски „геройства“ въ поробена Добруджа:

Шефътъ на с. Вили-Фажъ преди нѣколко дена е вдигналъ на кракъ цѣлото село, за да провѣрялъ всѣки селяни дали били въ село. Всѣки, които захснѣли да се явятъ

Отъ махлата сж се набрали
Двадесетъ души въ мазата.
На вѣнъ ги братко изкараха
Въ една редица строиха
Единъ ги по единъ избиха.
Жалко е братко, жалко е,
Кога ти гледа око
Какъ свои предъ тебъ да падатъ
И смъртта тебъ наближава.
Но нѣма, що да се прави
До единъ всѣки избиха
Убити, недоумрѣли
На единъ купъ ги струпаха
И ги въ пламъци облѣха.
Детенце на две години
Майка му въ огнь гореше
То като червей пицеше
Около огня се въртеше.
Билъ е твърде красиво
Ромънци него кайдисватъ
Детенцето отстраняватъ
Живо да го запазятъ.
Но нали е майка все мила
То се отъ огнь не отдѣля.
Най-подире го уловиха
Живо го въ огнь изгориха.
Били, трошили и клали
Седмдесетъ и петъ невинни
Дечица, жени и старци
Ромънска жертва станаха.
А които се избавиха,
Немили скитатъ, недрагу
Отъ село на село отиватъ
Селата пусти намиратъ
Дечица голи и боси
По пѣтя замръкватъ, осѣмватъ.
При тая жална картина
Богу е вече домиляло
На помощъ имъ се яваа

Другари, стари опълченци
Първи ромънци срѣсниха
И ги на мѣсто сковаха,
До като помощъ пристигне.
Скоро ромънци отбиха
Селата освободиха.
Почнали вече да се завръщатъ
По домоветѣ си да идатъ.
Кой какъ до въ село достигне,
Селото на димъ мерише
Кучета на пустерь виеха
Човѣшки мяса еяха.
Жалка е, жалка картина
Човѣшко се сърце кжсаше.
Кой както се въ тѣхъ отиде
Най-напредъ своитѣ подири
Дърво и камъкъ разхвърли
Нигде кюшенце не остави.
Своитѣ мили да търси.
Всѣко му глава намиратъ
Телото му отъ кучета изедено
Други отъ свини разкжсанъ,
Трети въ огнь изгорѣли,
А други на парчета нарѣзанъ.
Кжс по кжс тѣ ги събиратъ
Въ бѣли ги платна завиватъ
Въ черна ги земя зариватъ
Себе си въ черно обличатъ.
За тия горки избити
Вѣчна имъ память ще кажемъ.
Следъ време ще се забрави
Само пѣсента ще остане,
Но и тая ще чудна да стане
Кога я лѣятъ старитѣ.
Не ще я вѣрватъ младитѣ.
(Край)

Текстъ и мелодия отъ народния пѣвецъ изъ с. Бобово, Русенска околия Костантинъ Петровъ

Десантътъ на ромънцитѣ

презъ 1916 г. въ с. Бабово—Русенска околия

Презъ тая война всесѣйтска
Чудеса много станаха
Едно отъ друго по страшни
Едно отъ друго по чудни.
Нешастно бѣ и село Бабово,
И то свидетелъ да бѣде
На ужасъ, клане и огнь.
Презъ шестнайста година,
Ромънци война обявиха
Презъ Дунавъ десантъ правиха
Между Рѣхово и Бабово.
Войски закльти прехвърлятъ
Съ грозна и страшна запавѣдъ
Всѣчко въ пепель да направятъ
Нигде живо да не оставятъ.
На първий октомврий презъ нощта
Въ сжбота срещу недѣля
Войскитѣ Дунавъ минаха.
Тѣмко се зора зазори
Рано въ свѣта недѣля
Жени и старци готови
Съ свѣщи въ ржще чакаха
Камбаненъ гласъ да чуятъ
Задружно въ църква да идатъ
Свѣщици да си запалятъ
Къмъ Бога молба да отправятъ
За тѣхни мили синове
Далечъ на фронта пратени.
И ето звъни камбана,
Но никого въ църква не кани
А всѣки му преднавѣства:
„Бѣгайте братя българи
Ромънци Дунавъ минали
Селото вече наближиха.
Писнаха жени и дечица

Гръмнаха кола каруци
Кой както може, тѣй бѣга.
А безащитни женици
Безъ кола и безъ каруци
Чудятъ се какво да правятъ.
По махли тѣ се събиратъ
Около старци отиватъ
Питатъ се какво да правятъ,
Но времето бързо минава
Въ крайнитѣ дворове
Вечъ пламъци се издигатъ.
Никой вече, никого не пита
Кжде и какво да прави
Мило и драго оставятъ
Майки децата забравятъ
Само себе си да избавятъ.
На край отъ селото излизатъ
Отъ куршуми дасе избавятъ
Тогазъ имъ на умъ дохожда,
За деца мили оставени,
Но нѣма, що да се прави
Ромънци изъ село сновѣха
Де кого видятъ не оставятъ.
Отъ далечъ ги съ куршумъ биеха
Отъ близо съ прикладъ доубиваха.
Съ ножове ги пореха
Кжс по кжс ги режеха.
Но и съ туй не кандисваха
Най ги и въ огнь горѣха.
Били, трошили и клали
Въ фучидуси Паси отиватъ
Цѣло семейство намиратъ
Всѣчки наедно събрани
Баща, синъ, снаха и внуци
И други жени и дечица

до 1 ч. през нощта, били жестоко бити. Има и арестувани, които щѣл да ги сжди Кюстендженския военен съдъ.

Въ с. Сарж-неби нѣкава си учителъ, въ съдружие съ делегата на селото, събирали от семейство по 100—200 лей данѣкъ за... декларация, които тѣ подали от тѣхно име въ окръжния съдъ. Образовано били следствие.

Ето едно предизвикателство на пияна цинцарска шайка и въ Каварна: на 21. т. м. група развеселени цинцари сж нападнали и жестоко сж били българи въ кръчмата на Лефтеръ Янакевъ. Произлѣзла свада. Бити сж много варварски: Вангелъ Ефтимовъ, Л. Янакевъ и др. Следъ като си удовлетворили мѣстата, пеейки цинични пѣсни, цинцаритѣ храбро се отдалечили отъ... полесражението.

Бирникътъ отъ с. Фъшкадънъ називаемъ „Циганушъ“, се ползвалъ съ славата на „добъръ“ ромънецъ и българомръзецъ: биелъ, стрелялъ и псувалъ всѣки българинъ, който не му ставалъ на кракъ.

Селянитѣ отъ с. Енидже-хайдаръ, цѣла недѣля пренасили ангара дърва за града отъ гората на С. Атанасовъ. И въ с. Кадиево ангарята се практикувала презъ день групово.

Кметътъ на Азатъ рѣ билъ жестоко селянина Мехмедъ Омеръ. Сжщиятъ, наедно съ секр. бирника Ионъ Барбулеску събиралъ незаконни такси отъ селянитѣ. За това билъ даденъ въ съдъ. Подобна да лавера се е вършела и въ село Стъна-кадъна. Селянитѣ отказвали да плащатъ незаконнитѣ такси. Били заплашавани и бити съ думитѣ: „Тукъ не е България“...

Синътъ на Ено Стайковъ отъ с. Куюжукъ билъ уловенъ въ кръчмата на цинцаринътъ В. Д. Илиеску. Единъ хубавъ день, обаче, изчезналъ. Цинцаратъ отъ селото много злословили по неговъ адресъ.

Кърваво сблъскване е произлѣзло между П. Ивановъ отъ с. Срѣдно-чамурлии и група цинцари. Подробности още липсватъ.

Румънската преса и нашия календаръ „Добруджа“

Ромънската преса въ лицето на в. „Универсулъ“ и „Добруджа Жуна“ остана недоволна отъ издадения календаръ на съюза на добруджанскитѣ д-ва за култура и просвѣта.

В. „Универсулъ“ брой 12 отъ т. г. най-популярния въ Ромъния, вземайки поводъ отъ нашия календаръ се мжчи въ една уводна статия да интерпретира смисъла и значението на нарисуванитѣ въ него образи: ламята, българина и Стефанъ Караджа.

Отъ тѣзи три образа, особено отъ цѣтветѣ на ламята, в. „Универсулъ“ заключава, че Добруджанския съюзъ за култура и просвѣта целелъ да раздуха умраза срещу Ромъния.

По поводъ на сжщия този проловутъ календаръ в. „Универсулъ“ съобщава на ромънското общество, че въ цѣла Румъния сжществуватъ „добруджански дружества“.

Най-после в. „Универсулъ“ за добритѣ отношения между България и Ромъния — моли българското правителство да се откаже да покровителства иредентичнитѣ акции на Д-во Добруджа — съ други думи, правителството да обяви война на културнитѣ и просвѣтни добруджански дружества.

Ние сме удивени, че известния в. „Универсулъ“ се занимава съ наивната алегория — както той обича да я нарича, на календаря „Добруджа“. Интерпретирането ѝ така както я представя в. „Универсулъ“ ние

Заявявамъ, че никога не съмъ поддържалъ суми за в. „Добруджанско знаме“ или за коя и да е касъ. Ако има още честъ и доблестъ въ хората, които сж изнесли нелепости по този поводъ, нека върнатъ сумата 50 лв. на тия, на които съмъ я далъ да се почерпятъ.

Добри Симеоновъ

го оставяме за негова смѣтка. Насъ ни занимава, обаче, чувствеността и гузността на автора на статията. Желали бихме сжщо да знаемъ, дали и ромънското общество мнение дава сжщата интерпретация на алегоричната картина нарисувана въ календаря „Добруджа“.

Авторъ на статията — или статията безъ авторъ ни наподобява Абдулъ Хамидъ. Този червенъ тиранинъ, на съвѣстта на когото тежяха много престѣпления, беше стигналъ до таково душевно състояние, че подозираше всички и всичко. Въ най-обикновенитѣ картини той намираще алегории насочени срещу него, а въ всѣки свой гражданинъ — неговъ заклетъ врагъ. За да запази своята личностъ отъ въображаеми убийци, той бѣше наслонилъ изъ двореца въсѣмни манекени, които да приличатъ на него, а за да не бжде огроветъ караше собствения си готвачъ да вкухва първомъ преди божия помазаникъ да яде. Нещастния тиранинъ оздраве, успокои се, отърва се отъ вечно преследващия го вампиръ — само като освободи престола на Турция.

Ние питаме в. „Универсулъ“, дали отъ желание да раздуха умразата на ромънския народъ срещу Унгария и лично, срещу благородния англичанинъ Лордъ Ротърмеръ е написалъ въ своя вестникъ алегоричната карикатура изобразяваща унгарския студентъ, облеченъ въ тигърска кожа съ шпaga въ ржка, която поднасялъ на Лордъ Ротърмеръ?

Тази картина по моему е много несполучлива. Ако бѣше натоваренъ нѣкой неутраленъ художникъ да я нарисува, сигурно ромънския студентъ той щѣше да облече въ тигърска кожа, а на шпagaта му щѣше да навиже по единъ еврейинъ, унгарецъ, немецъ и българинъ, като на единия край на картината поставяше образа на Лорда, плачещъ и ридаещъ, а на другия — този на садиста професоръ Куза — дразнящъ съ червена кърпа тигъра.

Т. Трифоновъ

Колета въ Балбунаръ

На 19 т. м. Йордановъ денъ-Просв. благотворително дружество „Добруджа“ съвмѣстно съ младежката добруджанска група, даде въ театралния салонъ своята традиционна литературно-музикална вечеръ, придружена съ томбола, на която покрай другитѣ номера се изнесе и сценката „Тѣ идатъ...“ повторното заемане на заграбена Добруджа отъ българитѣ и паническото бѣгство на румънитѣ предъ настѣпващитѣ български войски, отъ г. Ан. Ат. Кадиновъ.

Силно впечатление направи животата картина, която представляваше голѣмъ форматъ картата на заробената Добруджа отъ една страна, а отъ другата написана „Свобода или смъртъ“ държана на ржце отъ четири млади добруджанки и добруджанци облечени въ национални носии.

И тоя пѣтъ гражданството, както въ миналото, засвидетелствува своитѣ симпатии къмъ добруджанци, като масово посетиха вечеринката и дадоха своята материална и морална подкрепа на организацията.

Общото впечатление отъ вечеринката е повече отъ задоволително.

Настоятелството на дружеството изказва своята голѣма благодарностъ на младежката добруджанска група, която единствена спомогна съ живото си и непосредно участие за блѣскавото изнасяне вечеринката, на всички ония граждани, които подариха предмети за томболата и посетиха вечеринката.

То се ползува отъ случая да препоръча на вниманието на четцитѣ новоизлязлата книжка „Слетъ неочакванитѣ дѣждани“ отъ Анг. Ат. Кадиновъ, въ която живо е описана трагедията на добруджанеца-робъ.

Книжката е малка, написана на леко достѣпенъ езикъ, чете се съ интересъ и възбужда много спомени отъ настоящето и недалечно минало.

Отъ настоятелството

Организационенъ животъ

На 10. I. 1928 г. Джеферовското д-во е избрало настоятелство:

Предс. Неко Русевъ
подпр. Ив. Димитровъ
секр. Ст. Г. Бончевъ

Контрол. комисия:

Кубратъ Ч. Поповъ
Дяноко П. Чакъровъ
Енчо Ивановъ

На 21. I. 1928 г. Бръшлянското д-во е избрало нови управителни тѣла:

Настоятелство:

Преседат. К. Симеоновъ
подпресд. Т. Ив. Цаневъ
секрет. Велико Русевъ
членове: Г. Ив. Наковъ
Ив. Из. Цаневъ

Контролна комисия:

П. Куцаровъ
Ил. Дамяновъ
Н. Мутафовъ

На 18. I. 1928 г. въ Мездра се е учредило д-во „Добруджа“, което е избрало управителни тѣла:

Настоятелство:

Председ. Н. Дамяновъ
секретаръ Ц. Ив. Бакалски
членъ Ил. Из. Коцевъ

Контролна комисия:

М. Димитрова

Комитетътъ твърде много благодари на младитѣ, но енергични организационни дейци г. Иванъ В. Чакъровъ отъ Нови-Пазаръ, членъ на провѣрит. съветъ и на г. Георги Г. Георгиевъ, отъ Каракоджаларе Балбунарско, членъ на В. Д. С. съветъ, които сж обиколили дружествата въ с. Дживелъ, Клисиджикъ, Нови-Пазаръ, Юнузларъ, Джеферово, Караачъ, Шереметъ и др., като по този начинъ сж предизвикали на интензивенъ животъ добруджанцитѣ и сж спомогнали за засилване и закрепване на дружествата.

Похвални сж дѣлата на младитѣ добруджански дейци, които предизвикватъ чувство на благодарностъ, доказватъ, че дълбоко съзнаватъ своя голѣмъ дългъ къмъ дѣлото на заробената ни татковина.

Нека тѣхния примѣръ бжде разпителенъ и за другитѣ г. г. членове отъ В. Д. С. съветъ, защото съ това ще се стегнатъ редоветѣ на организацията, ще се всее нужната дисциплина и ще се създадатъ тѣсни неразривни връзки, както между отдѣлнитѣ добруджанци, така и между Съюза и дружествата.

Като имъ благодаримъ още веднажъ, сърдечно ние имъ пожелаваме нови и по-голѣми успѣхи.

Настоятелството на младежката добруджанска група „Стефанъ Караджа“ въ Варна се е конституирало така: председателъ Ив. Ст. Поповъ, подпредседатели Галия Котарова и Ник. Ивановъ, касиеръ Спасъ Русевъ, библиотекаръ Господинъ Ивановъ и др.

Добруджанския домъ въ Варна. Конкурсятъ за идеинитѣ скици на добруджанския домъ се преустанови вече. Назначена е комисия отъ специалисти, която ще удобри представитѣ досега проекти. Това лѣто постройката на дома въроятно ще започне съ надежда, че въ най-скоро време ще бжде завършена.

Мѣстото, върху което ще бжде построенъ добруджанския домъ е около 350—400 кв. м. (въ зависимостъ отъ проекта, който ще бжде приетъ).

Представени сж досега три проекти отъ архитектитѣ Момовъ (София), Франга-Беневъ и Йордановъ (Варна).

Бждещиятъ домъ на добруджанци ще има три етажа, съ красивъ изгледъ, статуи и отлично вътрешно разположение — предвиждатъ се 3—4 дюкяна, салонъ съ всички приспособления, 250—350 мѣста, сцена и др., стан за канцеларии 3—4, пансионъ за 60—70 деца, трапезария, спални и др.

За набавяне срѣдства, необходими за изграждането на дома, строителния му комитетъ ще разиграе лотария на стойностъ 700 хиляди лв.

Добруджански концертъ. Фондътъ за постройка на Добруджанския домъ въ Варна далъ въ кино Ранковъ импозентенъ народенъ концертъ. Хорътъ на г. Ал. Кръстевъ изпълни съ голѣмо умение „Добруджански край“ и „Старъ овчаръ“ на добруджанския композиторъ П. К. Бояджиевъ. Декламирахъ г. Хр. Диневъ — съ отлично въживяване и артистичностъ, сжщо и добруджанката Н. Станиславска, артистка отъ Художествения театъръ, която заслужено бѣ аплодирана за художественото и прочувствено изпълнение на номера си. Солото на г-ца С. Мокова е било изнесено съ голѣмъ успѣхъ, на което не малко спомогнала и пианиската Илиева. Кап. Поповъ далъ виртуозно изпълнение на Тугранканската епопея. Военната музика изпълнила блѣскаво „Седанка“ отъ Ал. Кръстевъ.

ХРОНИКА

Въ комитета се получи отъ Ени махле — Варненско една молба отправена до Министерството на Просвѣтата подписана за бѣжанцитѣ отъ председателя на дружеството г. Енчо Георгиевъ, съ която молба молятъ Министерството да подкрепи училището имъ и материално за да могатъ малкитѣ добруджанчета да станатъ посвѣтени граждани на България.

Похвална е инициативата на добруджанскитѣ бѣжанци въ Ени-Махле и заслужава подражание отъ всички бѣжанци населени изъ турскитѣ села, още по-вече, като се има предъ видъ че Енимакленскитѣ добруджанци кѣсатъ отъ горчивия си зѣлъкъ да издържатъ училището си. Г-нъ Министра трѣбва да уважи молбата имъ, защото е справедлива и умѣстна.

Трѣбва Делиормана да се побългари.

Редакцията на в. „Добруджа“ сърдечно благодари на бѣжанцитѣ отъ с. К. Куюджикъ, които чрезъ др-вото изпратиха 300 лв. за Ф. вестникъ, отъ коледуването.

Важно. Предъ видъ на това, че работния сезонъ наближава и въ скоро време ще продължи оземляването, комитетъ моли всички дружества да изпратятъ веднага подробни изложения и сведения по до сега извършената рѣбота по оземляването. Изложенията трѣбва да съдържатъ точни и истински данни за раздадената земя, има ли още фондова земя въ селото и колко декара. Сведенията трѣбва да съдържатъ поименни списъци на бѣжанцитѣ, число на членоветѣ, колко декара е получилъ, кои не сж получили земя, семена, добитѣкъ и орждия и причинитѣ за това.

Тия изложения и сведения сж необходими на комитетъ да иска отъ надлежитѣ мѣста да се извършва оземляването и настаняването справедливо и безпристрастно. Тия дружества, които не изпълняватъ това искане не ше иматъ право по-късно да се оплакватъ и да искатъ застъпничество. Такива изложения и сведения трѣбва да изпратятъ и ония дружества, кждето всички бѣжанци сж оземлени. Не е зле да се упоменава въ изложениата кжде на близо до селото има фондова земя въ излишѣкъ за да се иска настаняването да стане близо до първоначалното мѣстожителство.

На 24 януари 1928 г. се е учредило въ с. Настранинъ—Русенско ново Просв. благот. д-во „Добруджа“ което е избрало настоятелство: Георги Пеневъ, Георги Дяковъ, Мито Ж. Наковъ, Иовчо М. Недѣлчевъ и Иото Георгиевъ и контрол. съветъ: Дяко Ст. Наковъ, Димитър Саровъ и Добри Д. Йовчевъ. На новото дружество пожелаваме резултатна и добра дейностъ.